

İsrail'in Gazetecilere Karşı Savaşı

Bir suç işlediğinizde, kameraya yakalanmak istemezsiniz. Gazze'de gazeteciler, bir soykırımın son yaşayan tanıklarıydı — en korkunç koşullarda mahsur kalan insanlar, kendi halklarının, arkadaşlarının ve ailelerinin katliamını belgelemek zorunda bırakıldılar.

Geri çekilme lüksüne sahip değillerdi. Çektikleri sokaklar kendi sokaklarıydı. Fotoğrafladıkları cenazeler komşuları, arkadaşları ve akrabaları içindi. Aynı azalan gıda stoklarından yediler, aynı kirlenmiş suyu içtiler ve aynı derme çatma sığınaklarda uyudular.

Paylaştıkları her yayın, her fotoğraf, her sosyal medya gönderisi, yok etme makinesine karşı bir başkaldırıydı. Ve teker teker avlanıp öldürüldüler.

Bu, savaşın sis perdesi değil. Bu, gerçeği ifşa etmeye cesaret edenlerin hesaplanmış bir şekilde yok edilmesidir.

İstatistiksel Kanıtlar

7 Ekim 2023'ten bu yana Gazze çatışması, kaydedilen tarihteki en yüksek gazeteci ölüm oranını üretti: **yılda 130,81 gazeteci öldürüldü**. Diğer savaşlarda bu rakam nadiren tek haneli sayıları aşıyor.

Küresel çatışmalarda yılda öldürülen gazeteci sayısının standart sapması o kadar küçük ki, Gazze'nin rakamı **96,82 z-skoru** üretiyor — bilimsel analizde sıfır hipotezini reddetmek için kullanılan 3σ eşiğinin çok ötesinde. Basit bir dille: bunun rastgele olma ihtimali istatistiksel olarak yok. Bu bir anomali ve Gazze'nin yabancı basına yönelik tam yasağı bağlamında, doğrudan kasıtlı hedef almayı işaret ediyor.

Savaş	Süre (Yıl)	Öldürülen Gazeteciler	Yılda Öldürülen Gazeteciler
Çin İç Savaşı	4,34	2	0,46
Kore Savaşı	3,09	5	1,62
Vietnam Savaşı	19,50	63	3,23
Cezayir Savaşı	7,68	4	0,52
Lübnan İç Savaşı	15,59	16	1,03
Sovyet-Afgan Savaşı	9,17	7	0,76
Birinci Körfez Savaşı	0,58	3	5,17
Yugoslavya Savaşları	10,38	14	1,35
Birinci Çeçen Savaşı	1,73	6	3,47
İkinci Çeçen Savaşı	9,70	6	0,62
Irak Savaşı	8,84	31	3,51

Savaş	Süre (Yıl)	Öldürülen Gazeteciler	Yılda Öldürülen Gazeteciler
Afganistan Savaşı	19,75	23	1,16
İkinci Kongo Savaşı	4,96	4	0,81
Darfur Çatışması	22,17*	10	0,45
Suriye İç Savaşı	14,49*	35	2,42
Libya İç Savaşı (2011)	0,69	2	2,90
Yemen İç Savaşı	10,52*	12	1,14
Gazze Çatışması	1,85	242	130,81

*11 Ağustos 2025 itibarıyla devam eden çatışmalar.

Hukuki Sonuçlar

Uluslararası insancıl hukuk açıktır. **1977 Ek Protokol I'nin 79. Maddesi**, gazetecileri, doğrudan düşmanlıklara katılmadıkları sürece sivil olarak açıkça korur. **Cenevre Sözleşmesi IV'ün 27. Maddesi**, tüm siviller için insani muamele zorunluluğu getirir. **Ek Protokol I'nin 51. Maddesi**, sivillere yönelik herhangi bir saldırıyı yasaklar. **Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü'nün 8(2)(b)(i) Maddesi**, sivilleri kasıtlı olarak hedef almayı savaş suçu olarak tanımlar.

Geleneksel uluslararası insancıl hukukun **34. Kuralı**, gazetecilere yönelik saldırıları tamamen yasaklar. Bu korumalar, bilgiyi arama, alma ve paylaşma hakkını garanti eden **Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi'nin 19. Maddesi** ve **ICCPR'nin 19. Maddesi** ile güçlendirilmiştir.

Gazze'de bu yasalar paramparça ediliyor. Devletin yabancı basına yönelik yasağı, neredeyse her önde gelen yerel muhabirin hedef alınarak öldürülmesiyle birleştiğinde, bu bir tesadüf değil — bu bir baskı stratejisidir.

Vaka Çalışmaları

Bu isimler, bir kayıp listesindeki maddelerden daha fazlasıdır. Bunlar, cümlelerinin ortasında kesilen hayatlar — tüfek yerine kamera, mermi yerine mikrofon taşıyan insanlar. Her biri, bir soykırımı hayatta kalmaya çalışırken aynı zamanda onu dünya için belgelemek gibi imkânsız bir çifte yük taşıyordu. Uzak ofislerin güvenliğinden çalışmıyorlardı; ofisleri, bombalanan sokaklar, yaralılarla dolu hastane koridorları, evlerin mezarlara dönüştüğü molozlardı. İsrail'in gazetecilere karşı savaşının boyutunu ve niyetini anlamak için, susturulanların hikâyelerinden başlamalıyız — istatistik olarak değil, insan olarak.

Hossam Shabat

Hossam Shabat 23 yaşındaydı, Al Jazeera Mubasher için kuzey Gazze'de bir Filistinli muhabir ve ABD merkezli Drop Site News'e katkıda bulunan biriydi. Beit Hanoun'da

doğmuş, abluka altında büyümüştü, ancak yine de sıradan hayaller taşıyordu — mezun olmak, çalışmak, bir gün kontrol noktaları ve sokağa çıkma yasakları olmadan yaşamak.

Bu hayaller, 7 Ekim 2023'ten sonra değişti. 18 ay boyunca Hossam, kuzey Gazze'deki savaşın korkularını dakika dakika belgeledi. Hava saldırıları, kitlesel yerinden edilmeler, kıtlık ve ailesinin restoranının yıkımını haber yaptı. Otuzdan fazla akrabasını kaybetti, ancak çalışmayı asla bırakmadı. Sık sık okullarda, kaldırımlarda veya çadırlarda uyudu. Aylar boyunca açlığı dayandı. Düzenli olarak ölüm tehditleri aldı.

24 Mart 2025'te, İsrail'in kısa bir ateşkesi sona erdirmesinden birkaç gün sonra, Hossam bir sakinle röportaj yapıyordu ve ardından Beit Lahia'daki Endonezya Hastanesi'ne canlı yayın için gitmeyi planlıyordu. Üzerinde açıkça işaretlenmiş bir basın yeleği vardı. Yakındaki arabası, yolculuk için hazırды.

İsraili bir dron operatörü — neredeyse kesinlikle onu tanıyabilecek biri — tek bir füze ateşledi. Füze, arabasının yanına isabet ederek onu anında öldürdü. Sadece 50 metre ötedeki meslektaşı gazeteci Ahmed al-Bursh, ona katılmak üzereydi. Bu, rastgele bir topçu ateşi değildi; havada süzülen, gözlemleyen bir makineden kasıtlı bir suikastti.

Onun son sözleri, ölümü durumunda hazırlanmış olarak şöyleydi:

“Eğer bunu okuyorsanız, bu benim öldürüldüğüm anlamına gelir — büyük olasılıkla İsrail işgal güçleri tarafından kasıtlı olarak hedef alındım. Her şey başladığında sadece 21 yaşındaydım — diğer herkes gibi hayalleri olan bir üniversite öğrencisi. Son 18 ay boyunca hayatımın her anını halkıma adadım. Kuzey Gazze'deki korkuları dakika dakika belgeledim, onların gömmeye çalıştığı gerçeği dünyaya göstermeye kararlıydım. Kaldırımlarda, okullarda, çadırlarda — her yerde uyudum. Her gün hayatta kalma mücadelesiydi. Aylar boyunca açlığı dayandım, ama halkımın yanından asla ayrılmadım.

Allah'a yemin ederim ki, bir gazeteci olarak görevimi yerine getirdim. Gerçeği bildirmek için her şeyi riske attım ve şimdi nihayet huzur içindeyim — son 18 ayda bilmediğim bir şey. Bütün bunları yaptım çünkü Filistin davasına inanıyorum. Bu toprakların bizim olduğuna inanıyorum ve onu savunurken, halkına hizmet ederken ölmek hayatımın en büyük onuruydu.

Şimdi sizden şunu rica ediyorum: Gazze hakkında konuşmayı bırakmayın. Dünyanın gözlerini çevirmesine izin vermeyin. Savaşmaya devam edin, hikâyelerimizi anlatmaya devam edin — Filistin özgür olana kadar.

— Son kez, kuzey Gazze'den Hossam Shabat.”

Fatima Hassouna

Fatima Hassouna 25 yaşındaydı, Gazze Şehirli bir yerli ve bölgede çalışan birkaç kadın foto muhabirinden biriydi. Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Koleji'nde multimedya mezunu olan Fatima, yıkım ortasında direnci yakalamak için keskin bir göze sahipti.

Fotoğrafları sadece görüntüler değildi — bunlar abluka altındaki yaşamın parçalarıydı. Bombalanmış sokaklarda birbirini kovalayan çocuklar. Yıkılmış bir mutfakta hamur yoğuran kadınlar. Oğlunun küçük bedenini beyaz bir kefene sarılı tutan bir baba. Çalışmaları uluslararası medyada yer aldı ve 2025 belgeseli *Ruhunu Elbisenle Giy ve Yürü*'de, Cannes için seçildi.

Nişanlıydı ve bazen arkadaşlarıyla hangi gelinliği giyebileceği konusunda şakalaşır, tehlikeli bölgelere kamerasını taşıırken bile. Nisan 2025'te, belgeselin yönetmenine Cannes gösterimine katılacağını ancak Gazze'ye döneceğini söyledi, çünkü "halkım burada bana ihtiyaç duyuyor."

16 Nisan 2025'te, İsrail füzeleri kuzey Gazze'deki beş katlı bir binanın ikinci katındaki ailesinin dairesine isabet etti. Fatima, ailesinin altı üyesi ve hamile kız kardeşi anında öldü. Forensic Architecture, saldırının bir yan hasar değil, doğrudan onun dairesine yönelik bir vuruş olduğu sonucuna vardı. Bir keresinde şöyle yazmıştı: "Eğer ölürsem, gürültülü bir ölüm istiyorum." Bunu başardı. Dünyanın sadece dinlemesi gerekiyor.

Anas al-Sharif

Anas al-Sharif 28 yaşındaydı, Al Jazeera'nın Gazze'deki en tanınmış muhabirlerinden biriydi. Jabaliya mülteci kampından gelen Anas, tüm hayatını abluka altında yaşamıştı. Aralık 2023'te babası bir İsrail hava saldırısında öldürüldü. Arkadaşları onu kuzey Gazze'yi tahliye etmeye çağırdı. O reddetti. "Eğer gidersem," dedi, "hikâyeyi kim anlatacak?"

Anas'ın haberciliği, X ve Telegram aracılığıyla yüz binlere ulaştı. Bombardımanların hemen ardından çekim yaptı, patlamalar yankılanırken bile sesi sabitti. Açlık çeken mahallelerden, geçici hastanelerden ve cenaze alaylarından haber yaptı. Gazze'nin direnişinin sembolü olmuştu — ve açık bir hedefti.

10 Ağustos 2025'te, o ve diğer beş gazeteci, basın için bilinen bir yer olan al-Shifa Hastanesi yakınındaki bir çadırın içindeydi. Bir İsrail füzesi doğrudan çadıra isabet etti ve altısını da öldürdü.

Nisan 2025'te hazırladığı son mesajı, ölümünden sonra yayınlandı:

"Bu benim vasiyetim ve son mesajım. Eğer bu sözler size ulaşıyorsa, bilin ki İsrail beni öldürmeyi ve sesimi susturmayı başardı. Öncelikle, size barış olsun ve Allah'ın rahmeti ve bereketi.

Allah biliyor ki, Jabaliya mülteci kampının sokaklarında ve ara yollarında hayata gözlerimi açtığımdan beri halkım için bir destek ve ses olmak için tüm çabamı ve gücümü verdim. Umudum, Allah'ın hayatımı uzatmasıydı ki ailem ve sevdiklerimle birlikte işgal altındaki Asqalan'a (Al-Majdal) geri dönebileyim. Ama Allah'ın iradesi önce geldi ve O'nun kararı kesin. Acıyı tüm detaylarıyla yaşadım, acıyı ve kaybı defalarca tattım, ama gerçeği olduğu gibi, çarpıtmadan veya sahteleştirmeden aktarmakta bir kez bile tereddüt etmedim — ki Allah, sessiz kalanlara, öldürölmemizi kabul edenlere, nefesimizi boğanlara ve çocuklarımız ile kadınlarımızın dağılmış kalıntıları

karşısında kalpleri kıpırdamayanlara, halkımızın bir buçuk yıldan fazla süredir karşı karşıya olduğu katliamı durdurmak için hiçbir şey yapmayanlara karşı tanıklık etsin.

Size Filistin'i emanet ediyorum — Müslüman dünyasının tacındaki mücevher, bu dünyadaki her özgür insanın kalbinin atışı. Size halkını, haksızlığa uğramış ve masum çocuklarını, hayal kurma ya da güvenlik ve barış içinde yaşama zamanı olmayan çocuklarını emanet ediyorum. Onların saf bedenleri, binlerce ton İsrail bombası ve füzesi altında ezildi, parçalandı ve duvarlara saçıldı.

Sizleri, zincirlerin sizi susturmasına ya da sınırların sizi kısıtlamasına izin vermemeye çağırıyorum. Toprağın ve halkının özgürlüğüne giden köprüler olun, ta ki onur ve özgürlük güneşi çalınmış vatanımızın üzerinde doğana kadar. Size ailemi emanet ediyorum... sevgili kızım Sham'ı... sevgili oğlum Salah'ı... sevgili annemi... ve hayat boyu yoldaşım, sevgili karım Umm Salah'ı (Bayan). Onların yanında olun, onları destekleyin.

Eğer ölürsem, prensiplerime bağlı kalarak ölürüm. Allah huzurunda, O'nun kararından memnun olduğuma, O'nu karşılaştığıma emin olduğuma ve Allah'ın yanındaki şeylerin daha iyi ve ebedi olduğuna inandığıma tanıklık ederim. Ey Allah, beni şehitler arasında kabul et... Gazze'yi unutmayın... Ve beni affetme ve kabul etme için samimi dualarınızda unutmayın.

— Anas Jamal al-Sharif, 6 Nisan 2025."

Sonuç

Bunlar rastgele ölümler değildi. Bunlar insanlardı — oğullar, kızlar, ebeveynler, arkadaşlar — abluka altında, bombardıman altında, kıtlık altında çalışarak dünyaya gerçek zamanlı bir soykırımı gösterdiler. Komşularıyla aynı kıt yemeği yediler, aynı ölümleri yas tuttular ve molozla dolu aynı sokaklarda yürüdüler. Ve bir başkasının çekiminin konusu haline geldikleri ana kadar kameralarını çalıştırmaya devam ettiler.

Bir devlet bu ölçekte gazetecileri öldürdüğünde, bireyleri susturmuyor — gerçeği öldürüyor. Hossam Shabat, Fatima Hassouna, Anas al-Sharif ve yüzlerce diğerinin ölümü, Gazze'de olanların kaydını silmek için koordine edilmiş bir kampanyanın kasıtlı eylemleridir.

Tarih onları hatırlayacak. Tek soru, dünya onların adalet arayışıyla onurlandıracak mı, yoksa katillerinin dayatmaya çalıştığı sessizliğe terk mi edecek.